



Faktileht – salmonella loomadel

Mis on salmonella?

Salmonella on bakter. Salmonellad on looduses laialt levinud mikroorganismid, mis elavad loomade seedetraktis, aga ka linnunades, toorpiimas ja mujal loomsetes ning mitteloomset päritolu toiduainetes. *Salmonella* on bakterite perekond, millel on palju erinevaid serotüüpe, mis võivad põhjustada haigusi erinevatel liikidel. Salmonellabakter võib põhjustada haigestumist (salmonelloosi) nii loomadel kui ka inimestel. Näiteks mõni salmonellabakteri serotüüp, mis ei pruugi põhjustada haigusi linnul, võib põhjustada inimese haigestumise.

Kuidas satub salmonella farmi?

Farmi võib bakter jõuda mitut teed pidi:

- saastunud sööda ja joogiveega, inventariga (nt lüpsiseadmed), veovahenditega, allapanuga;
- haigestunud loomade ja inimestega;
- haigust võivad levitada ka närilised, metslinnud, lemmikloomad.

Mis asi on serotüüp?

Lihtsamalt öeldes on serotüüp salmonella alaliik. Salmonellabakteril on üle 2500 erineva serotüübi, kõige sagedamini põhjustab inimestel haigestumist *Salmonella enteritidis*.

Kuidas salmonellat farmides uuritakse?

Veterinaar- ja Toiduamet teostab kontrolle järelevalve korras, kaebuste alusel ning kui on kahtlus, et toidu saastumise allikas võib olla farm.

Salmonelloosi esinemise kindlakstegemiseks võetakse proovid loomade roojast, vajadusel ka ümbritsevast keskkonnast ja söödast. Kui loomakarjas on diagnoositud salmonelloos, siis selgitatakse välja nakkuse allikas ning levikuteed. Samuti võetakse sobivad meetmed karjas nakkusallika kõrvaldamiseks, nakkuse edasise leviku tõkestamiseks ja ristsaastumise vältimiseks.

Mis saab kanadest, kellel on salmonelloos?

Lindude ravi on salmonelloosi puhul keelatud.

Lindude tapmine või hukkamine pärast salmonelloosi diagnoosimist sõltub tuvastatud serotüübist ning lindude pidamise suunast. Näiteks broilerite puhul võib tapmise või hukkamisega oodata nende kasvuperioodi lõpuni, munakanad tuleb aga sama serotüübi puhul viivitamatult hukata või tappa.

Siinkohal on oluline täpsustada, et salmonellabakteri serotüüpe on palju ning kõigil juhtudel salmonelloosi diagnoosimisel loomi ei hukata. Näiteks mõne serotüübi puhul parandatakse bioohutusnõudeid ning loomad tapetakse toiduks ja saadud liha on inimestele ohutu.

Mis saab veistest, kellel on salmonelloos?

Samamoodi nagu lindudel, sõltuvad võetavad meetmed tuvastatud serotüübist. Kohesele tapmisele või hukkamisele veiseid ei saadeta, selle asemel on lubatud veiseid ravida. Haigustunnustega looma ei tohi tapmisele saata.

Mis on salmonellabakterite resistentsus?

Kui mikroobipopulatsioonis on tekkinud resistentsed isendid, levib resistentsus geenide kaudu ka nendele mikroobidele, kellel polegi olnud otsest kontakti antibiootikumiga. Antibiootikumiresistentsed bakterid levivad loomadelt inimestele loomsete toiduainetega ja otsesel kokkupuutel loomade või nende väljaheitetega, inimeselt inimesele jne. Seetõttu võib tekkida olukord, kus haigused ei allu antibiootikumiravile.